

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/456/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

187/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. június 18-án előterjesztett **panaszát** a 2014. szeptember 18-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrészt nem került sor, másrészt alapjog sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. június 18-án postai úton terjesztette elő panaszbeadványát.

I.

1) A panaszos a vele szemben 2013. június 12-én 17 órakor K. városban, a Cs. utca 10. szám előtt, a parkolóban foganatosított rendőri intézkedéssel összefüggésben terjesztette elő panaszát.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Előadása szerint a fenti helyen és időben az édesanyja tulajdonát képező – a panaszbeadványban megjelölt – forgalmi rendszámú, Ford típusú személygépkocsiban ült a vezetőülésben. A gépkocsi állt, a motor nem járt. 17 óra 5 perkor megállt a panaszos autója mellett egy szolgálati gépkocsi a forgalommal szemben, megkülönböztető jelzést használva. A rendőrségi járműből két rendőr szállt ki, és az alacsonyabb köszönt, majd azt közölte a panaszossal, hogy közúti ellenőrzésre kerül sor, ezért kérte a gépkocsi okmányait. A panaszos kifogásolja, hogy a rendőrök az intézkedés egyéb, előírás szerinti formáit mellőzték, így nem tisztelegtek, nem jelölték meg az intézkedés célját, és a jelvéyszámukat sem mondták meg.

A panaszos meglepődött azon, hogy intézkedés alá vonták, mivel egy álló gépkocsiban ült, aminek a motorja sem járt és nem követett el szabálytalanságot sem. A panaszos kiszállt a gépkocsiból és elmondta a rendőröknek, hogy nincsenek nála az autó papírjai, valamint a személyi igazolványa sem. Az intézkedő rendőr ezután azt kérdezte tőle, hajlandó-e bediktálni az adatait ellenőrzés céljából, amire a panaszos igennel felelt. Ekkor az egyik rendőr a panaszos autójának az orránál állt, míg a másik a panaszossal szemben. Ez utóbbi kérte a panaszostól a következő adatok megadását: neve, születési helye és ideje, anyja neve, lakcíme, anyja neve. A rendőr az adatokat ellenőrizte a gépkocsi rendszámával együtt, majd közölte a panaszossal, hogy az autóval minden rendben van, a panaszosra azonban 25 000 Ft helyszíni bírságot szab ki „halmazati szabálysértések miatt”. Megmutatta továbbá a panaszosnak, hogy ha elismeri a szabályszegéseket, hol írjon alá. A rendőr hozzátette, hogy a panaszos nem köteles a cselekményeket aláírásával elismerni, ám ebben az esetben szabálysértési eljárást fognak ellene kezdeményezni „és sokkal többet fog fizetni”. A panaszos megjegyzi, hogy nem látta jól a jegyzetomb-szerű iratot, amit alá kellett volna írnia, és amit a rendőr a kezében tartott, mert tőle kb. 1,5 méterre volt és neki fejjel lefelé. A panaszos úgy vélte, hogy nem követett el szabálysértést, ezért megkérdezte a rendőröktől, hogy miért büntetik meg, és mit jelent az, hogy halmazati szabálysértés. Ekkor az autó előtt álló másik, testesebb rendőr azt felelte, hogy látták a panaszost valamivel korábban, a körforgalomban közlekedni ugyanazzal a gépkocsival, a halmazati szabálysértés pedig azt jelenti, hogy ezen magatartásával több szabályt is megszegett: nem tartotta ugyanis magánál sem a személyes, sem a gépkocsi iratait.

A panaszos közölte, hogy nem ismeri el a szabályszegéseket, mivel amikor a rendőrök intézkedés alá vonták, a parkolóban állt a gépkocsival, aminek a motorja sem járt. Hozzátette, hogy lehetséges, hogy korábban a rendőrök látták őt ugyanazzal a gépkocsival közlekedni a városban, de azóta „sok idő eltelt”. Azt elismerte, hogy a személyi igazolványa, holott mindig magánál kellene tartania, de azt nem, hogy amiatt lenne felelősségre vonható, hogy a jogosítványa és a gépkocsi forgalmi engedélye sem volt nála, hiszen az intézkedés idején nem közlekedett a gépkocsival. A rendőr erre reagálva azt kérte a panaszostól, hogy meséljen arról, mi történt korábban a körforgalomban, majd miután arra a panaszos nem adott érdemi választ, hozzátette, hogy a panaszos autójának a gumija csikorgott induláskor, a körforgalomba való behajtáskor. Ezt követően rövid vita alakult ki a rendőrök és a panaszos között arról, hogy a panaszos mennyire tudja kezelni a gépkocsit, majd a vita végén a panaszos ismételtén kijelentette, hogy nem ismeri el szabálysértés elkövetését, mert a rendőrök nem tudhatják, hogy voltak-e nála iratok akkor, amikor „5-10 perccel” korábban vezetni látták.

Mindezek után a panaszos közölte a rendőrökkel, hogy panaszt kíván tenni az intézkedésük miatt, és kérte, hogy adják meg a nevüket és a jelvéyszámukat. A rendőrök ennek eleget is tettek, viszont a panaszosnak kérése ellenére sem adtak papírt és ceruzát, hogy az adatokat,

valamint azt rögzíthesse, az intézkedés ellen hogyan és hol tehet panaszt. A panaszos megjegyzi, nem tudja, hogy ilyen kötelezettsége van-e egy rendőrnek, de úgy véli, joggal várta el a segítséget ahhoz, hogy jogait utóbb gyakorolni tudja, hiszen a rendőröknél nyilvánvalóan volt toll és papír. A panaszos végül csak a rendőrök jelvéyszámát tudta a telefonjába beírni.

Végül a panaszos közölte a rendőrökkel, hogy mivel nem tudta feljegyezni a panasz előterjesztésével kapcsolatos tudnivalókat, helyi, megyei és országos szinten is panaszeljárást fog kezdeményezni. Az egyik rendőr ekkor gúnyosan odaszólt neki, hogy „És a Pápánál nem akar panaszt tenni?“, amely megjegyzést a panaszos vallási nézeteinek megsértéseként élt meg, és kérte a lelkiismereti és vallásszabadsághoz fűződő alapvető joga sérelmének a megállapítását is.

2) A K.-i Rendőrkapitányság vezetője megkeresésre arról nyújtott tájékoztatást a Testületnek, hogy a panaszos a 2013. június 12-én történt eseményekkel összefüggésben 2013. június 14-én panaszt terjesztett elő a rendőrségen, amely beadvány 2013. június 24-én érkezett meg a Központi Nyilvántartóba. A rendőrség a panaszos ezen beadványát a Testület rendelkezésére bocsátotta, így megállapítható vált, hogy az tartalmában teljesen azonos a Testületnél előterjesztett beadvánnyal. Az azonosság okán a Testület a rendőrségen előterjesztett panaszbeadvány tartalmának ismertetésétől elhelyütt eltekint.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A csatolt szabálysértési feljelentés tanúsága szerint az eljáró r. őrm. a panaszossal szemben az általa 2013. június 14-én 17 óra 10 perckor elkövetett, és a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (3) bekezdésébe és 5. § (4) bekezdésébe ütköző cselekmények miatt kezdeményezett eljárást.

Az adott napon 17 óra körüli időben a rendőr K. városban, a M. út és az I. út kereszteződésében lévő körforgalomnál látott el biztosítási feladatot, amelynek keretében a 7,5 tonna feletti tehergépkocsikat kellett arról informálnia, hogy az I. úton nem tudnak továbbhaladni az árvízhelyzet miatt. A biztosításban egy r. főrm. is részt vett. 17 óra 5 perckor érkezett meg a körforgalomhoz egy r. zls., akinek egy r. főrm. átadta a biztosítási feladatokat, valamint egy másik r. főrm., akinek a kocsijába a r. őrm. bepakolt, mivel ezt követően vele látott el szolgálatot.

A váltás ideje alatt, 17 óra 10 perckor érkezett a körforgalomhoz a kék színű, Ford típusú gépkocsi, amelynek vezetőjét a r. őrm. látásból ismerte. A gépkocsi a körforgalomba való behajtás előtt megállt, majd nagy gázzal úgy indult el, hogy az autó kerekeit „több másodpercen keresztül kapartatta” az aszfalton.

A r. őrm. a történetek után a kék színű gépkocsi után ment azzal a céllal, hogy intézkedés alá vonja. Amikor sikerült utolérnie, a gépkocsi egy szórakozóhely előtt parkolt, a sofőr még a vezetőülésben tartózkodott. Az irat tanúsága szerint a körforgalomban zajlott események és az intézkedés megkezdése között mindössze 1 perc telt el.

A gépkocsi vezetője (a panaszos) a feljelentés szerint nem tudott iratokat átadni a rendőröknek, mert azokat nem tartotta magánál, állítása szerint a munkahelyén hagyta, azonban az adatait bediktálta. A rendőrök az adatokat ellenőrizték és megállapították, hogy a panaszos rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel, illetve a gépkocsi forgalmi engedéllyel. Ezt az eljáró rendőr közölte is a panaszossal, majd arról tájékoztatta, hogy 25 000 Ft helyszíni bírságot szab ki rá, mivel vezetés közben nem tartotta magánál az okmányokat. A panaszos nem akarta elismerni a szabálysértés elkövetését, arra hivatkozott, hogy a rendőrnek nincsenek szemtanúi, továbbá video- vagy fényképfelvételeket követelt a rendőrtől, amelyek igazolják, hogy valóban vezetett. A rendőr azt felelte, hogy a kollégáival együtt négyen látták, hogyan indult el a körforgalomnál. A panaszos a rendőr elmondása szerint előbb azzal védekezett, hogy lecsúszott a lába a pedálról, majd pedig azt közölte, hogy nem ő vezetett. Követelte továbbá a rendőröktől, hogy a történetről vegyenek fel jegyzőkönyvet, mert nincs vele tisztában, az adott helyzetben mit tehetne. Az eljáró rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy ha nem ismeri el aláírásával a nyomtatványon a szabálysértés elkövetését, feljelentést fognak tenni ellene. A panaszos közölte, hogy nem hajlandó a rendőr által kitöltött nyilatkozatot aláírni, személyi körülményeiről sem nyilatkozik, és továbbra is jegyzőkönyv felvételét követelte. Hangot adott továbbá azon álláspontjának, hogy biztosan azért intézkednek vele szemben a rendőrök, mert unszimpatikusnak tartják. Hozzátette azt is, még mindig nem érti, miért lépnek fel vele szemben, valamint utalt rá, hogy a rendőrségnél szakértőként dolgozik.

Az intézkedő rendőr elismételte a panaszosnak, hogy milyen szabályszegéseket követett el, majd közölte, hogy azok miatt szabálysértési feljelentést tesz. A panaszos ezt tudomásul vette.

A feljelentés végén a r. őrm. megjegyzi, hogy a panaszos viselkedése az intézkedés során „lekezelő és fellengzős” volt. Kifogásolta az intézkedést, megkérdőjelezte annak jogszerűségét, és jelezte, hogy nem fogja annyiban hagyni, és panasszal fog élni a helyi rendőrkapitányságon, valamint a megyei és az országos rendőr-főkapitányságokon is.

Az intézkedésnél a feljelentés tanúsága szerint jelen volt az egyik r. főrm. is.

2) A K.-i Rendőrkapitányságon 2013. június 18-án kelt feljegyzés megállapítása szerint a panaszos beadványában megjelölt jelvéyszámok tulajdonosai: egy r. őrm. és egy r. főrm.

3) A r. őrm. által 2013. június 12-én 5 óra 30 perc és 2013. június 13-án 5 óra 30 perc között végzett elektronikus lekérdezések listája szerint a panaszos adatait a rendőr 2013. június 12-é 17 óra 6 perckor kezdte el ellenőrizni.

4) A szabálysértés elkövetéséről kiállított formanyomtatványon, a nyilatkozattevő aláírása felett az a megjegyzés szerepel, hogy „nem hajlandó aláírni”, másutt pedig, hogy „nem nyilatkozott”. A cselekmény leírásánál pedig a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ára való hivatkozás, valamint az a megjegyzés olvasható, hogy vezetői engedélyét, forgalmi engedélyét nem tartotta magánál.

5) A K.-i Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága a panaszost 2013. június 25-én kelt határozatában közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt 30 000 Ft pénzbírsággal sújtotta.

6) A Testület megkeresésére a sérelmezett eseményekkel összefüggésben a K.-i Rendőrkapitányság megbízott vezetője válaszlevelet küldött, amelyben az alábbi releváns többletinformáció olvasható.

A panaszos a szabálysértési hatóság határozatát kézhez véve személyes meghallgatást kért, ezért a szabálysértési eljárás folytatódott.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszos alkalmanként valóban teljesít szakértői feladatokat a rendőrségnek: bűnügyi megkeresésre értéknyilatkozatot tölt ki mobiltelefonok értékének a megállapításához.

7) A rendőrségi panasz eljárás keretében sor került az intézkedéssel érintett két rendőr, egy r. őrm. és egy r. ftőrm. meghallgatására. A rendőrök meghallgatásuk során az alábbi többletinformációval szolgáltak a sérelmezett eseményekről.

a) A r. ftőrm. előadása szerint a körforgalomnál éppen jelen lévő négy rendőr mindegyike észlelte a panaszos áthaladását a körforgalmon. A panaszos pedig rá is nézett a rendőrökre, amikor elhaladt mellettük. A r. ftőrm. ekkor látta, hogy a sofőr az autóban egyedül tartózkodik. Figyelemmel kísérte, hogy a Ford milyen irányba hagyja el a körforgalmat és csak azután szállt be a rendőrségi járműbe.

Miután megkülönböztető jelzéssel megálltak a panaszos gépkocsija mellett és kiszálltak, a r. ftőrm. a panaszos gépkocsijához lépett, köszönt, majd az okmányok átadását kérte.

Az intézkedés egészen addig problémamentesen zajlott, amíg az egyik rendőr – a r. ftőrm. nem emlékszik, hogy melyikük – ezt nem közölte a panaszossal, hogy okmányhiány miatt 25 000 Ft helyszíni bírsággal sújtják.

A panaszos azon kérdésére, hogy mi történik, ha nem ismeri el a szabálysértést, a rendőrök arról tájékoztatták, hogy szabálysértési feljelentést tesznek ellene, az ügy az Igazgatásrendészeti Alosztályra kerül és ott fognak rá büntetést kiszabni. A panaszos a cselekmények elkövetését nem ismerte el és azt követelte, hogy a rendőrök vegyenek fel jegyzőkönyvet a történetekről. A rendőrök tájékoztatták, hogy a helyszínen csak a nyilatkozatot töltik ki, jegyzőkönyvet nem vesznek fel, a feljelentést utóbb fogják megírni, ezután ismét elmagyarázták a nyilatkozat kitöltésének következményeit.

A r. ftőrm. úgy emlékszik, a panaszos hangot adott álláspontjának, miszerint azért intézkednek vele szemben, mert unszimpatikus a rendőröknek, továbbá arra is hivatkozott, hogy a rendőrségnél szakértő. A rendőrök tájékoztatták, hogy a szabályok akkor is vonatkoznak rá.

Miután a panaszos jelezte a rendőröknek, hogy helyi, megyei és országos szinten is panaszt fog tenni, a r. ftőrm. felhívta rá a figyelmét, hogy a panaszát helyben tegye meg, mert a megyéről és az ORFK-ról is oda fogják küldeni a beadványait. A r. ftőrm. név szerint megadta, hogy a panaszosnak kit kell ez ügyben keresnie.

A panaszos papírt és tollat kért a rendőröktől, de mivel a rendőröknél csak az RK-tömb volt, amiből nem adhattak, nem adtak neki. Többször elismételték a nevüket és az azonosító számukat is, utóbbit a panaszos a telefonjába írta bele. Utal rá a rendőr, hogy ezen adatokat a panaszos maga is láthatta, hiszen azon a rendőrök ruházatán jól látható helyen voltak kitűzve.

Kérdésre a r. ftőrm. úgy nyilatkozott, hogy nem mondott olyat a panaszosnak, hogy a pápához is mehetne panasszal, mivel ő maga is vallásos ember. Nem állította továbbá az intézkedés alatt azt sem, hogy nem kérhette volna el a panaszos személyi igazolványát.

b) A r. őrm. nyilatkozata tartalmában megegyezik a r. ftőrm. által elmondottakkal. A r. őrm. alátámasztotta a r. ftőrm. nyilatkozatát arról, hogy utóbbi volt az, aki a panaszos gépkocsija távozásának az irányát megfigyelte, és csak ezután szállt be a szolgálati járműbe.

A r. őrm. is arról számolt be továbbá, hogy az intézkedés kezdetekor köszönt, majd közölte a panaszossal, hogy intézkedés alá vonja.

A r. őrm. megjegyzése szerint a panaszos többször is kérte, hogy a rendőrök hívjanak parancsnokot a helyszínre, mert nem érzi magát biztonságban, mivel nincsen tisztában a lehetőségeivel, továbbá azért is, mert panaszt kíván tenni. A rendőrök közölték, hogy nem áll módjukban parancsnokot hívni a helyszínre, de tájékoztatták (név megadásával), hogy pontosan kinél tehet panaszt.

A r. őrm. nem emlékezett arra, hogy a panaszos papírt vagy tollat kért volna tőlük, de arra igen, hogy a telefonjába jegyzetelt. Hozzáteszi, hogy a panaszos kérésére a nevüket és a jelvéyszámukat kollégájával együtt többször is megadták.

Felhívták továbbá a panaszos figyelmét, hogy tehet panaszt a megyei és az országos főkapitányságokon is, de akkor jár a legjobban, ha a helyi kapitányságra megy, mert a beadványait oda fogják megküldeni. A panaszos az intézkedés befejezésekor gyalogosan el is indult a kapitányság irányába.

A r. őrm. szerint nem hangzott el utalás az intézkedés során a pápára, nem hangzott el semmiféle vallási utalás.

A r. őrm. nyilatkozatai egyebekben megegyeznek a r. ftőrm. által elmondottakkal.

8) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a szabálysértés észlelésének helyszínét és a rendőri intézkedés helyszínét összekötő útvonaltervet, amely alapján a kettő közötti távolság mindösszesen 207 m.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos jogszabályok és ORFK utasítások, intézkedések rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz alapján első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

a) A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A Kresz 4-5. §-a rögzíti, hogy ki vezethet gépjárművet, illetve, hogy a közlekedésben milyen gépjármű vehet részt. Eszerint „4. § (1) a járművet az vezethet, aki

- a) a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs;
- b) a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá
- c) a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.

(3) Az (1) bekezdésben említett engedélyt a vezetőnek vezetés közben magánál kell tartania.

5. § (1) A közlekedésben olyan járművel szabad részt venni,
- a) amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van;
 - b) amelyre külön jogszabályban meghatározott számú, típusú és elhelyezésű hatósági jelzés(ek) [rendszámtábla(ák)] van(nak) felszerelve;
 - c) amelynek műszaki-, biztonsági- és környezetvédelmi jellemzői megfelelnek a jogszabályban meghatározott feltételeknek;
 - d) amely az utat és tartozékait nem rongálja és azok környezetét nem szennyezi;
 - e) amely megfelel a (9) bekezdésben meghatározott feltételnek;
 - f) amelyre a külön jogszabályban meghatározottak szerinti kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet fennáll.
- (4) A jármű hatósági engedélyét - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a vezetőnek vezetés közben magánál kell tartania.”

A Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követi el az, aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg. A (3) bekezdés szerint a KRESZ 40-41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszos szerint 2013. június 12-én 17 órakor egy Ford vezetőülésében ült a Cs. u. 10. szám előtti parkolóban. A gépkocsi állt, nem járt a motor. Ekkor mellette megállt egy megkülönböztető jelzést használó rendőrautó és közúti ellenőrzést kezdeményeztek vele szemben.

A rendőri jelentések szerint a panaszost és az általa vezetett gépkocsit 17 óra 10 perckor észlelték a körforgalomnál, ahol úgy indult el, hogy az autó kerekeit „több másodpercen keresztül kapartatta” az aszfalton. (Ezt négy rendőr látta a helyszínen.) A r. őrm. és r. ftőrm. a történetek után a kék színű gépkocsi után ment azzal a céllal, hogy intézkedés alá vonják a gépjármű vezetőjét. Amikor sikerült utolérnie, a gépkocsi egy szórakozóhely előtt parkolt, a sofőr még a vezetőülésben tartózkodott. Az irat tanúsága szerint a körforgalomban zajlott

események és az intézkedés megkezdése között mindössze 1 perc telt el. A panaszos egyedült tartózkodott a gépkocsiban.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok szerint az intézkedésre nem a panaszos által megjelölt helyen, hanem a körforgalomtól csupán 200 m-re, a Csokonai utca 4. sz. előtti parkolóknál került sor.

A Testület a GoogleMaps alkalmazással megtekintette a kérdéses helyszínt, a panaszos által megjelölt helyen parkoló nincsen, így ott nem kerülhetett sor az intézkedésre, így az intézkedés helyszíne tekintetében a rendőri előadást fogadta el. Az útszakasz a körforgalomból jól belátható. Az intézkedés helyszíne nem azonos a panaszos lakcímével.

A fenti körülményekre – az útszakasz rövidegére, egyenes és jól belátható voltára, illetve arra, hogy a panaszos nem a lakcíme előtt tartózkodott egy gépkocsi vezetőülésében, és nem volt vele más személy, aki a panaszos helyett vezethette volna korábban a gépkocsit – tekintettel a Testület álláspontja szerint nem volt megalapozatlan a rendőrség azon gyanúja, hogy korábban a körforgalomban ugyanazt a gépkocsit látták, aminek vezetőülésében a panaszos ült.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fenn állt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ezért a rendőrök **kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga**. Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

2) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök az intézkedés kezdetén nem azonosították magukat, illetve nem tisztelgtek és nem mondták meg az intézkedés célját.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A r. főrm. a meghallgatása során úgy adta elő a történeteket, hogy miután odalépett a kocsihoz, köszönt és az iratokat kérte. Miután a panaszos jelezte a rendőröknek, hogy helyi, megyei és országos szinten is panaszt fog tenni, a r. főrm. felhívta rá a figyelmét, hogy a panaszát helyben tegye meg, mert a megyéről és az ORFK-ról is oda fogják küldeni a beadványait. A r. főrm. név szerint megadta, hogy a panaszosnak kit kell ez ügyben keresnie. Többször elismételték a nevüket és az azonosító számukat is, utóbbit a panaszos a telefonjába írta bele. Utal rá a rendőr, hogy ezen adatokat a panaszos maga is láthatta, hiszen azon a rendőrök ruházatán jól látható helyen voltak kitűzve.

A r. őrm. szintén így adta elő a történeteket, elmondta, hogy köszöntek és hogy közölték a panaszossal, hogy intézkedés alá vonják, majd a panaszos kérésére többször is megadták a nevüket és a jelvéyszámukat.

A fenti előadásokból kitűnik, hogy a rendőrök az intézkedés kezdetén köszöntek, illetve közölték az intézkedés célját (közúti ellenőrzés), azonban nem azonosították magukat (név, jelvéyszám). Abban szintén megegyezik a panaszosi és a rendőri előadás, hogy ezt követően a panaszos kérésére a rendőrök az intézkedés végén eleget tettek az azonosítási kötelezettségüknek. A rendőrök nem jelöltek meg olyan okot, ami indokolta volna, hogy az azonosítási kötelezettségüket az intézkedés kezdetekor mellőzzék, és csak az intézkedés végén tegyenek ennek eleget.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint ugyan mulasztottak a rendőrök, amikor az azonosítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, de tekintettel arra, hogy utóbb a panaszos kérésére ez megtörtént, a Testület nem állapított meg alapjog sérelmet a panaszosi oldalon.

A fentiek alapján tehát a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a kérésére nem adtak tollat és papírt neki azért, hogy felírhasa azt, hogy hol és hogyan tud panaszt tenni, illetve a rendőrök adatait.

A rendőrség általános segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 2. §-a és a 24. §-a rögzíti. Előbbi szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Utóbbi szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőri jelentés szerint a panaszosnak azért nem tudtak papírt és tollat adni, mert csak az RK lap volt náluk és abból nem adhattak neki. Egyebekben előadták a rendőrök, hogy az adatokat a panaszos a telefonjába rögzítette.

A Testület elfogadta a rendőrök azon hivatkozását, hogy az RK lapból nem tudtak a panaszosnak jegyzetelésre papírt biztosítani.

A fentiek alapján a Testület nem találta indokoltnak jogsérelem megállapítását, mivel a panaszosnak sikerült rögzíteni a panasz előterjesztéséhez szükséges adatokat, és ezek ismeretében panasszal élt mind a Testületnél, mind az illetékes rendőrkapitányságon.

Mindezek alapján tehát a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr gúnyosan megjegyezte, hogy a Pápához nem akar-e panaszt előterjeszteni.

Ezzel szemben az intézkedő rendőrök a meghallgatásuk során cáfolta, hogy ilyen kijelentés elhangzott volna, egyikük továbbá megjegyezte, hogy ez már csak azért sem fordulhatott el, mert maga is vallásos ember.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati

Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök iratokban foglalt előadása oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy az további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

Az ismertetett tényállítások között meghúzódo ellentét feloldhatatlansága miatt a Testület úgy foglalt állást, hogy mivel az események ekörben nem rekonstruálhatóak, a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület álláspontja szerint a panaszolt rendőri intézkedés alá vonása kapcsán nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga, illetve a tisztességes eljáráshoz való joga annak kapcsán, hogy a rendőrök nem adtak neki az adatok rögzítéséhez papírt és tollat. Szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az azonosítási kötelezettség elmulasztása miatt, mivel utóbb az intézkedő rendőrök a panaszos kérésére ennek eleget tettek.

A rendőri hangnemre vonatkozó kifogás alapján az ellentmondások feloldhatatlansága miatt a jogsérelem nem volt megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domanos
testületi tag